

February 12, 1970
**Information from Gen. V. Terziev on Guidelines of
the Enemy's Activities within Bulgarian Armed
Forces in 1969**

Citation:

"Information from Gen. V. Terziev on Guidelines of the Enemy's Activities within Bulgarian Armed Forces in 1969", February 12, 1970, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 3, Record 4, File 491. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.

<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/110648>

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

МВР - УПРАВЛЕНИЕ III-то ДС
 Вх. № 833 от 21.11.1970 г.

СТРОГО-СЕКРЕТНО!

Екз. № 1

Т У К - НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III - ДС

21.11.1970 г.
 КД - II - 2
 С П Р А В К А

СЛУЖБА
 "ИНФОРМАЦИЯ И АРХИВ"
 РАЗПОВЕРЕНО
 по Рег. № 1165
 от 28.05.2004 г.

ОТНОСНО: насоките на вражеската дейност в БНА и СВ през 1969 г.

През 1969 година вражеската дейност в БНА и СВ е имала следната насоченост:

I. ШПИОНСТВО

През годината в Управлението е работено по 37 сигнала за шпионска дейност. От тях 27 са възникнали през 1969 година, а останалите 10 са от 1968 година.

По източници тези сигнали се разпределят така: от с.с. - 13 (35,2 %), от ДЗ - 7 (18,9 %), от други поделения на МВР - 16 (43,2 %) и от технически мероприятия - 1 (2,7 %).

Най-много сигнали за шпионаж са водени в отдел III-13 отдел ВКР - Сливен - 7; отдел IV - 4; отдел I - 4; отдел ВКР - София - 4; отдел ВКР СВ - 3; отдел ВКР - Варна - 2. В отдел ВКР - Пловдив през цялата година не е работено по такива сигнали.

През годината 26 от сигналите за шпионаж са прекратени. От тях 4 са прераствали в разработки, 1 е препратен на друго поделение на ДС, към лицето по 1 е подходено оперативно, по 1 е профилактирано и предупредено. По останалите 19 сигнали не е установено лицата да провеждат шпионска дейност и сигналите са прекратени.

- 2 -

Най-много от сигналите за шпионаж са по турска линия - 7, гръцка и западногерманска - по 3, американска и австрийска - по 2. Останалите са с неопределена линия.

По-характерни от сигналите за шпионаж са следните:

1. На 6.X.1969 година Никола Атанасов Даракчиев - бръснар в аеродром, Чешнегирово, Пловдивско проявил интерес към схемите за обучение на летателния състав, които изготвял ДЗ.

На 13.X.1969 година Даракчиев поканил в дома си ДЗ и го запитал: "Какви бяха тези схеми, за които говорихме по-рано?". Интересувал се дали е правил такива схеми и за аеродрома в с. Каменец, ^{Плевенско} Бургаско и защо не му се е обадил да ги види и той. Помолил го друг път ако прави "такива интересни работи" да му ги носи в бръснарницата да ги види и пак щял да му ги върща. Помолил го да не споделя за водения разговор. Накрая му казал, че имало да провеждат специален разговор, което щяло да стане когато му дойде времето и го предупредил да мълчи.

Сигнала се води в отдел III и работата по него продължава.

2. През месец декември 1968 година и в началото на 1969 година лицето Исмаил Хасанов Чаушев от с. Пенкьовци, Кърджалийско е проявил интерес към офицерите и старшините от учебния пункт на УГВ в с. Чорбаджийско, Кърджалийско. При посещение в ресторанта е проявил стремеж да бъде в компании на военнослужащи от учебния пункт и при почерпки да плаща сметките. Разполагал с много средства. Показвал комплект автоматични писалки, производство на ГФР, на които било изписано името му. Интересувал се кога ще завърши учебният пункт и дали следващата година в селото ще има такъв.

Чаушев е пенсиониран по болест и получава 68 лева пенсия. През 1965 година е посетил Турция, където се срещал с лица от полицията. На 16.IV.1969 година е посетил турската легация. Покъсно се интересувал дали в Толбухин има летище.

Сигналът е воден от отдел IV и е прераствал в ДСП.

I^a. ПОДОЗРИТЕЛНИ ВРЪЗКИ С ГРАЖДАНИ НА КАПИТАЛИСТИЧЕСКИ СТРАНИ

През годината в Управлението са водени 28 сигнали за връзки с лица от капиталистически страни. От тях 7 са заварени от

- 3 -

1968 година, а останалите 21 са заведени през 1969 година.

По източници - 13 от тях са възникнали по данни от с.с.; 3 по данни от ДЗ; 9 са по данни от други служби на МВР; 2 от технически мероприятия; 1 от изучаване на обкръжението.

По отдели сигналите за подозрителни връзки се разпределят: отдел I - 8; отдел ВКР - Варна - 4; отдел III, отдел ВКР - София, Пловдив и СВ - по 3; отдел IV и отдел ВКР - Сливен - по 2.

От тези сигнали 19 са прекратени, като материалите за едно лице са препратени на други служби на МВР, към едно лице е подхотено оперативнo. По 17 сигнали не е доказано връзките да имат престъпен характер. С лицата по тях са провеждани профилактични беседи и сигналите прекратени.

Най-голяма продължителност при изясняването на сигналите е допусната в отдел ВКР - Варна - 1 за 14 месеца, ВКР - Сливен - 1 за 12 месеца, отдел III - 1 за 9 месеца, отдел IV - 1 за 9 месеца и отдел I - 1 за 8 месеца.

Средна продължителност на изяснените сигнали е 6 м.

По-характерни от тези сигнали са:

1. Инж.лейтенант Илко Боянов Петков от поделение 25010 с.Равнец, Бургаско на 18.III.1969 година бил запознат от приятелката си с Кемал Гюнсевер, секретар на турското консулство в Бургас. Приятелката му - Тони Златева Митева е посещавала квартирата на Гюнсевер.

От проведените мероприятия се установи, че връзките на инж.лейтенант Петков с турчина не са имали престъпен характер. С инж.лейтенант Петков е беседвано и е профилактиран. *Без отн. проф. Гюв. не се иницир.*
Сигналът е воден в отдел III.

2. През лятото на 1969 година ст.сержант Емил Салихов Манев от поделение 60190 кв. Устово-Смолян, установил контакт с турския гражданин Мехмед Чокоолу. За последния има данни, че 25 години е служил в турската полиция. Сега бил пенсионер и работел в някаква фирма за прибори. Чокоолу донесъл на семейството на Манев разни подаръци в знак на благодарност, че жена му - Нигяр Балакчиева е писала писмата на различни лица от Смолян до близките им в Турция, в това число и до Чокоолу. Последният обещал на Манев, че ще му изпрати хубав магнетофон.

- 4 -

Сигналът се води от отдел ВКР - Пловдив и работата по него продължава.

II. ТЕРОРИСТИЧЕСКО ДЕЙСТВИЕ

През годината са заведени 3 сигнала: по 1 в отдел I, отдел IV и отдел ВКР за СВ.

Характерен в това отношение е сигнала воден от отдел IV на редник Александър Петров Томов от поделение 10250 - Момчилград. За същия е установено, че като цивилен е бил побойник и недисциплиниран работник. За дребно хулиганство е осъждан на принудителен труд. Неможел да се въздържа и да понася командирите си, поради което се заканвал да убие мл.серж. Йовчев. Говорил, че е католик и мрази българите.

Същият е разпитан и предупреден. При разпита е признал, че действително се е заканвал да убие мл.серж. Йовчев защото го тормозил.

Другите два сигнала продължават да се водят. Единият е на лице което се е изказало, че има пистолет и ще убие някого (без да се е конкретизирало). По третия - лицето се подозира в съучастие в убийство на цивилно лице.

III. ВРЕДИТЕЛСТВО

За такава дейност в Управлението са водени два сигнала - в отдел III и в отдел ВКР - Сливен. И двата сигнала са заведени през 1969 година по данни от с.с.

По сигнала заведен в отдел III първоначалните данни не са потвърдени и е прекратен по недоказаност. С лицето е проведена профилактична беседа.

Другият сигнал заведен в отдел ВКР - Сливен е за намерени чужди тела в танкови двигатели, които са били на ремонт в завод "Хан Крум" - Търговище. Авторът не е разкрит и сигнала продължава да се води.

IV. ДИВЕРСИЯ

През годината е воден само един сигнал за такава дейност

- 5 -

в отдел I. Началникът на НШЗО "Хр.Ботев" гр.Плевен получил анонимно писмо в което бил заплашван, че погребите на школата щели да бъдат хвърлени във въздуха и пр.

От проведените мероприятия се установило, че автор на анонимката е съпруга на старшина от школата, която е била в любовни отношения с друг старшина - вражески настроен и под негово давление е написала анонимката. Авторът е филтриран, а старшината-подбудител - уволнен.

V. ПРОТИВОДЪРЖАВНИ ГРУПИ И ОРГАНИЗАЦИИ

През годината е работено по 6 сигнала. Четири са заведени по данни от ДЗ, а останалите два по данни от с.с. Три от сигналите са водени в отдел ВКР за СВ, два в отдел ВКР - Пловдив един в отдел I.

Сигналите са прекратени като лицата по 2 от тях са заведени на ГДОП, материалите за 1 лице са препратени на друго поделение на МВР, 2 са профилактирани и предупредени и 1 е прекратен поради недоказаност.

Характерен в това отношение е следния сигнал:

През м.април 1969 година от ДЗ Румяна, в отдел ВКР - ГУСВ постъпили данни, че редниците Никола Владимиров Силвестров от ансамбъла при ГУСВ и Тодор Колев Ненов от поделение 1923 гр.Свищов, членуват в нелегална противодържавна организация. Ръководител на организацията бил Силвестров със седалище гр.Ст.Загора. Същата има клон в Пловдив. На 9.І.1969 година Силвестров и Колев трябвало да ходят на сбор на централния съвет на организацията в Пловдив, за да получат инструкции за бъдещата работа. Под давление на ДЗ Румяна, Колев не е заминал на сбора.

Чрез сътр."Стефан" са получени данни за действително организирана дейност и на лицата е заведено ГДОП.

VI. ПРОТИВОДЪРЖАВНА АГИТАЦИЯ И ПРОПАГАНДА

През годината е работено по 50 сигнала за противодържавна агитация и пропаганда, от които 5 са останали от миналата година, а 45 са заведени през 1969 година. По данни от с.с. са възникнали 43 сигнала, от ДЗ -6 и от други поделения на ДС - 1.

- 6 -

По политическа принадлежност: 20 от лицата са членове на БКП; 18 - на ДКМС и 12 - безпартийни.

По служебно положение: 33 са офицери, 8 - старшини, 7 са войници и 2 - волнонаемни.

Сигналите са водени по отдели, както следва: в отдел ВКР-Пловдив - 17, ВКР-София - 16, отдел IV - 6, отдел ВКР-Сливен - 5. Малко сигнали се водят в отдел I - 1, отдел III - 1, а в отдел ВКР-Варна не е воден сигнал за такава дейност.

В края на годината остават да се водят 17 сигнала за противодържавна агитация, а останалите 33 са изяснени и прекратени.

У От прекратените сигнали - на две лица са заведени разработки, 27 - изяснени чрез с.с. и 2 чрез ДЗ. По известна част от лицата са проведени профилактични сесии и са предупредени.

За лицата по 16 сигнала материалите са доведени до знанието на командването и партийно-политическите органи, които са провели профилактични мероприятия. Отделни лица са били праведени в други поделения, а някои явно непоправими военнослужащи са изведени от армията или предложени за извеждане.

От анализа на данните е видно, че противодържавната агитация и пропаганда бе насочена по следните въпроси: редица военнослужащи предимно от редовия състав възхваляват запада и злословят по адрес на социалистическите страни. Отделни военнослужащи неодобряват политическата линия на КПСС и БКП към разколническата дейност на сегашното китайско ръководство; доловени са отделни изказвания в подкрепа на политиката на РКП за самостоятелен курс; има изказвания на срочнослужащи по "Македонския" и "Изселническия" въпрос в подкрепа на югославските и турските схващания; отделни изказвания и настроения против политическата линия и икономическата политика на БКП и народното правителство; злословене по адрес на отговорни партийни и държавни ръководители, разпространяване на различни служове, клевети, вицове и др. (тези проявления редовно са отразявани в Бюлетина на управлението).

VII. ПОДГОТОВКА, ОПИТИ И БЯГСТВО ЗАД ГРАНИЦА

През годината 20 военнослужащи - 8 от БНА (офицери - 1, сержанти - 2, волнонаемни - 1 и редници - 4) и от СВ - 12 редници,

- 7 -

осъществиха бягство зад граница.

От тях 6 избягаха в Гърция (от БНА редници - 3 и волнонаемен - 1 и от СВ редници - 2) в Турция - 4 (от БНА - офицери - 1, сержанти - 1, редници - 1 и от СВ - редник - 1), в Италия - 1 сержант (спортист от ЦСКА), в Югославия - 8, редници от СВ и в Румъния - 1 редник от СВ.

От избягалите 10 военнослужащи са върнати: от Турция - 1 сержант и 1 войник от БНА, от Югославия - 7 редници от СВ и от Румъния - 1 редник от СВ.

Към 31.XII.1969 година зад граница остават 10 военнослужащи от които в Гърция - 6 (от БНА редници - 3, волнонаемни 1 и от СВ редници - 2); в Турция - 2 (офицери - 1 от БНА и редници - 1 от СВ); в Италия - 1 сержант (спортист), за когото има данни, че е преминал в Турция, и в Югославия - 1 редник от СВ.

Освен тези още двама редника от СВ продължително време са в неизвестност и може да се предполага, че са избягали в Турция, но все още няма потвърждение за това.

През 1968 година зад граница избягаха 16 военнослужащи от които 1 редник от БНА и 15 редници от СВ. През същата година бягствата се извършваха предимно в Югославия - 12, от БНА - 1 редник и от СВ - 11 редници.

Сравнението на данните за избягалите през 1968 и 1969 г. показва:

- осъществените бягства през 1969 година са се увеличили с 4 (плюс 2 неуточнени);

- през 1968 година от 16 редници избягали зад граница само 1 е от БНА, а останалите 15 са от СВ, то през 1969 година от избягалите - 8 са от БНА, между които 1 офицер и 2 сержанти и 12 (плюс 2) от СВ;

- през 1968 година в капиталистически страни избягаха само 3 редници - 2 в Турция и 1 от Югославия премина в Италия, през 1969 година в такива страни избягаха 11 военнослужащи - в Гърция 6, в Турция - 4 (плюс 2) и в Италия - 1;

- през 1968 година 8 от избягалите са били членове на ДКМС и 8 безпартийни. От избягалите през 1969 година - 2 са били

- 8 -

членове на БКП, 10 - на ДКМС и 8 (+2) - безпартийни.

По народност 17 от избягалите през 1969 година са българи и 3 (+2) турци.

Най-много от избягалите са от СВ - 12, от ГВ - 6, от 3 армия - 1 и от подразделенията на I-ви отдел - 1.

От анализа на причините за бягствата е видно следното:

а) изпаднали под влияние на идеологическата диверсия на противника	- 9
б) поради авантюризм	- 5
в) поради страх от наказание.....	- 3
г) извращения в дисциплин.практика...	- 2
д) фанатизъм турски	- 1

Всичко: -20

За отбелязване е, че едно от бягствата в Турция беше предшествано от убийството на трима военнотружачи извършено от беглеца.

х х

х

През годината 57 военнотружачи са направили опит за бягство зад граница, срещу 36 за 1968 година или с 21 в повече.

От тях от БНА - 27 срещу 5 за 1968 година, а останалите са от СВ.

По политическа принадлежност направилите опит се разпределят така - членове на ДКМС - 29; безпартийни - 28.

По народност - българи - 45, турци - 12.

За отбелязване е, че някои военнотружачи извършват солидна предварителна подготовка и при бягството си от подразделенията вземат със себе си оръжие и боеприпаси, а в отделни случаи прибягват и до използване на превозни средства.

Освен избягалите и направилите опит за бягство през годината са разкрити още 38 военнотружачи (27 в СВ и 11 в БНА) че се

- 9 -

подготвят за бягство. Доловени са и 311 изказвания за бягство.

От горните данни е видно, че този вид вражеска дейност все повече бележи увеличение и буди тревога.

По-характерни примери от бягствата и опитите са:

1. На 17.IV.1969 година към 01,00 часа редниците Исая Кирилов Паскалев, Веско Борисов Атанасов, и Тома Христов Томов от поделение 75860 - София, след предварителна подготовка задигнали 3 автомата "Калашников", 520 броя патрони и с кола ГАЗ-69 избягали от поделението. Имали са за цел да преминат нелегално границата за Турция.

Благодарение на бързо взетите мерки тримата бегълци бяха заловени и предадени на съд.

2. На 14.IX.1969 година около 01,00 часа редник Стефан Колев Петров, редник Сави Генев Николов и редник Костадин Христов Костадинов от поделение 1900 - Плевен, след продължителна подготовка, разбили оръжейният склад от където откраднали 3 автомата, 8 пистолета, 1 карабина, 6400 патрона, 3 бинокла, 8 компаса и с кола от поделението избягали. Имали са намерение да преминат нелегално в Австрия.

Благодарение на енергичните мерки бегълците бяха своевременно заловени и предадени на съд.

VIII. ОТКРАДНАТО И ЗАГУБЕНО ОРЪЖИЕ И БОЕПРИПАСИ

През 1969 година от поделенията на БНА и СВ са откраднати и изгубени - 16 обикновени и 1 ракетен пистолети, 11 автомата, 2 карабини и 11926 патрона от различен калибър. Остават неиздирени 2 обикновени пистолета (по един в отдел ВКР-София и отдел ВКР-Сливен) и карабина - в отдел ВКР - София.

IX. УБИЙСТВА

През годината умишлено са извършени убийства на трима военнослужащи от ГВ - един мл.сержант и двама редници. Убийството е извършил редник Христо Панайотов Христов от поделение 10330 с.Щит, Хасковско през м.март. След убийството редник Панайотов избягал в Турция, където престоял около 48 часа и се завърнал ~~сам~~ в страната.

- 10 -

Като причина за тази си дейност редник Христов сочи, че по отношение на него са допускани дисциплинарни извращения.

Х. ЗАГУБВАНЕ НА СЕКРЕТНИ ДОКУМЕНТИ

През годината са изгубени 2 секретни бюлетина на ГЛПУНА (числящи се на поделение 10330-Любимец и 10440 гр.Берковица) 3 тактически задания в поделение 10330- Любимец и 1 работна карта от 6 картни листа с М 1:500,000 в 10 САК - Пловдив.

Причина за изгубването на тези документи е неспазване на наставлението за работа със секретните документи.

Обобщавайки провежданата през годината престъпна дейност, се открояват някои особености за отделите в управлението, като:

- за отделите I и III са характерни сигналите за връзки с лица от капиталистически страни; а за Отд. III и Сливен-и шпионаж;
- за поделенията от 1 армия и ВВС капиталистическите военни аташета получават по-пълна информация - при провеждане на отделни мероприятия;
- за поделенията на 1 армия особено впечатление правят опитите за бягство зад граница, дезертърствата и противодържавната агитация и пропаганда;
- за поделенията от УГВ са характерни осъществените бягства зад граница, изказванията за бягства и изгубване на секретни документи;
- противодържавните и особено националистическите (по Македонския въпрос) изказвания са характерни за военнослужащите от поделенията на 2-ра, 1-ва и 3-та армии;
- за СВ характерна форма на престъпна дейност е изграждането на противодържавни групи и организации, опитите и бягствата зад граница.

От изложеното до тук могат да се направят следните изводи:

1. Все още малко сигнали се долавят и завеждат за шпионаж, а и работата по заведените такива не е на необходимата висота. Това показва, че насочеността на с.с.по долавяне признаците за

- 11 -

шпионаж и работата по обкръжението на военнослужащите и подразделенията е незадоволителна.

От заведените 27 сигнала за шпионаж през 1969 година 19 са прекратени по недоказаност.

2. Все още мерките, които се вземат от отделите и управлението по разкриване и пресичане каналите за изтичане на военната тайна са недостатъчни. Поради това на някои от вражеските разузнавания се отдава възможност да събират информация по интересувачи ги въпроси, главно по визуален и технически път, чрез лица избягали зад граница и в беседа с наши и чужди граждани.

3. Бягствата и опитите за бягства зад граница през 1969 година бележат тенденция на увеличение в сравнение с 1968 г.

Характерът на бягствата и опитите е по-тежък ^{и по организацията} в сравнение с 1968 година (убийство на трима граничари и бягство на старши офицер).

4. Идеологическата диверсия на противника взема все по-широки размери сред военнослужащите от БНА и СВ и е една от основните причини за извършването на престъпна дейност.

Цел намаляване и недопускане провеждането на вражеска дейност в БНА и СВ целесъобразно ще бъде да се вземат следните мерки:

1. Да се активизира работата със сътрудническия апарат за своевременно долавяне признаците за шпионаж и за бързото изясняване на сигналите от такъв характер, а също така и по сигналите за контакти на военнослужащи и техни близки с чужденци.

2. Да се изучат и оценят каналите и пътищата по които изтича военната тайна до противника, както от подразделенията на МНО, така и от всички ония ведомства, институти и учреждения които оперират с данни на МНО и се вземат мерки съвместно със съответните подразделения на ДС.

3. Съвместно с командването и политорганите да се

- 12 -

проведат мероприятия за пресичане на идеологическата диверсия на противника и за патриотичното възпитание на военнослужащите.

Същите мероприятия да се проведат и по линия на ГУСВ.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ У,У-НИЕ III - ДС

ПОЛКОВНИК: Сергей

12 февруари 1970 г. С о ф и я

Отпечатано в 2 ека.

№ 1 - н-ка на у-нието

№ 2 - към дело

Изпълнил: Милушев

Написала: СГ/

Славомир (Славомир) 23.11.1970 г.
23.11.70г.

0.3.70г.
Димитър 6.3.70г.